

KOMENTAR Nas

Ko smo konec preteklega tedna že računali s sestavo nove francoske vlade pod vodstvom socialista Pineau kot z dejstvom, je prišla nepričakovana novica o njegovem neuspehu. To je ponovno PODALISALO FRANCO-SKO VLADNO KRIZO, ki je nastopila s padcem Mendès-Franceove vlade letošnjega 5. februarja. Socialista Pineau je v poskusih glede sestave nove vlade zamenjal blizu minister v Mendès-ovih radikalni socialist Edgar Faure. Tudi temu mandatarju je uspeh baje zagotovljen, ker si je že zagotovil podporo zmernih parlamentarnih skupin, po človeku ljudsko-republikanske gibanja in socialnih republikancev (bivših priateljev generala De Gaulle). Vendar, dosedanje izkušnje z francoske zunanje politike nas prepričujejo o tem, da je treba biti glede napovedi o »zagotovljenem uspehu« na moč previden. Upoštevati je namreč treba, da so sile v francoski zbornici nagnjene k temu, da vedno razpolagajo z vlado in jo, če se jim to zardi potrebno, vsak čas tudi vržejo.

Francoska vlada bi namreč morala, če bi hotela ostati na oblasti, ustrezati vsem, ki se v parlamentu organizirano pojavljajo. Tako bi morala biti hkrati prišča in nasprotnik pariskih sporazumov glede Nemčije, morala bi ustreči zahtevam Tunizijcev, vendar zagotoviti upravo Francosom, pošteti bi morala plače in zmanjšati podjetjem davke itd., izboljšati torej same nasprotujoče si stvari. Pa prepuščamo Francosom samim oceno — in kritiko — njihovega parlamentarnega sistema in poskusimo oceniti situacijo OKROG FORMOZE, ki se še ni ustalila, ki pa vendar ni tako grozila, kakor je bila še pred nekaj dnevi. Na sporedu so trenutno letalski napadi na otoke in ladje v formozski ožlini, na diplomatskem polju pa v zadnjih dneh glede tega vprašanja menda ni bilo novih momentov. Zdaj se, da se je pomaknilo težje doseganje v tem področju (verjetno samo za nekaj časa) v Bangkok, kjer je te dni konferenca delovniškega pakta (južnoazijske obrambne organizacije: SEATO) in kamor sta odhitela tudi ameriški in britanski zunanji ministri. Pozornost pa je posvečena TUDI SREDNjemu VZHODU, to je prostoru med Turčijo in Perzijo, kjer bi naj po zamisli zahodnih politikov nastala nova obrambna organizacija. Čemur pa o strogo nasprotuje Egipt kot ena vodilnih sil arabskega sveta, ki ima glede tega področja svoj načrt meddržavne zveze, ki pa bi ostala izven politike obeh velikih svetovnih blokov.

Več pričakuje svet od RAZGOVOROV O RAZOROŽITVI, ki se bodo začeli konec tega tedna v Londonu v okviru ožjega odbora razorožitvene komisije OZN, in v katerem sodelujejo ZDA, Vel. Britanija, SZ, Francija in Kanada. Ta odbor je v lanskem letu sicer precej razpravljal, vendar zaradi nepopolnosti stalša nekaterih članic odbora ni bil dosežen nihalen uspeh. Nedavno pa je SZ izjavila, da je pripravljena razpravljati na osnovi britansko-francoskega predloga o razorožitvi in zato budijo ti razgovori več upanja na uspeh. Vendar je treba tudi to »upanje« sprejeti z dokajšnjo rezervno, ker ni verjetno, da bi SZ pristala na učinkovito kontrolo nad razorožitvijo na svojem ozemlju. Toda tudi manjši napredek v tej zadevi bi predstavljal resnično upanje na zboljšanje svetovno-političnega položaja.

TUDI LETOS BOMO PRAZNOVALI MEDNARODNI PRAZNIK PROGRESIVNIH ŽENA

Kot vsako leto doslej bomo tudi letos proslavljali Mednarodni dan progresivnih žena — 8. marec na posebno slovesen način zlasti glede na letošnje proslavljanje 10. obletnice naše osvoboditve. Iz izkušenj ob proslavi prejšnjih let smo se naučili, da so se na podeželju obnele družabne prireditve za žene, ki so bile združene s primernim programom.

V večjih krajih bodo letos akademije, ki jih bodo pripravile organizacije SZDL ob pomoči kulturnoprosvetnih društev in drugih organizacij. Akademija in prireditve naj bi na primeren način prikazale navzočino, da je treba vedno nove življenjske probleme in naloge reševati s sodobnega, naprednega vidika.

Kmetijsko-gospodarske šole se hitro utrjujejo

Kmečka mladina pa tudi večina kmetovalcev v našem okraju vedno bolj spoznava, da brez strokovnega znanja ni in ne more biti hitrega in primernega uspeha na kmetiji.

Povsod so z veseljem in razumevanjem pozdravljali prizadevanje ljudske oblasti, ki je začela ustanavljati in organizirati kmetijsko-gospodarske šole z namenom, da dvigne splošno in strokovno znanje mladine, ki bo ostala na kmetijah. Le v redkih vseh in občinah ni bilo pravega zanimanja. Šole se vedno bolj širijo in letos jih dela v okraju 20. — Res je, da so nekatera kmetijsko važna področja kot Makole, Starše, Desterk, Leskovec in Videm letos brez šole. Občine, zadrage, množične organizacije in šolska vodstva z ustanovitvijo šole niso uspeli. Vse pa kaže, da jih bodo ustanovili v prihodnjem šolskem letu in s tem do konca izpolnili število predvidenih šol v okraju.

Konferenca upraviteljev Kmet. gospodar. šol, ki je bila v četrti 17. t. m. v Ptuj, je pokazala, da se upravitelji šol, učitelji in kmetijski strokovnjaki, ki na šolah poučujejo za uspehe v šoli zelo trudijo.

Zivahna razprava je ugotovila, da je potrebno v prihodnjem šolskem letu še izboljšati kvaliteto pouka. Predmetnik in učne načrte posameznih predmetov je treba še bolj prilagoditi potrebam Haloz, Slovenskih gor, Dravskega in Ptujkega polja oziroma šolskemu okolišju. Rečeno je bilo, da bi bilo tečaj Rdečega križa najbolje vključiti v program obstoječih šol s tem, da se v teh uvede pouk zdravstva. Predavatelji tudi predlagajo, da se naj pouk biologije in prirodnanstva bolj prilagodi potrebam kmetijstva. Predlog je dober in posebna komisija bo izdelala učne načrte za navedena predmeta.

Nekaj upraviteljev je povedalo, da kmetijske zadrage, občine, občinski in vaški odbori SZDL vse premalo moralno podpirajo delo teh šol. Tak odnos nikakor ni umesten. Delo šole v takem okolju gotovo ni lahko niti najbolj uspešno. Občni zbori zadrug, ki bodo v kratkem, morajo te probleme načeti in tudi uspešno rešiti. Prav zadrage, ki so organizacije kmetovalcev morajo te šole moralno in po možnosti tudi materialno podpreti, saj služijo njim samim. Tudi občine in odbori SZDL se na prebudo in šolam bolj pomagajo.

Sole bodo v bodoče uvajale vse več praktičnih demonstracij v poljedelstvu, žvlnoreji uporabi strojev itd. Ogledi vzornih gospodarstev in ekskurzije bodo utrjevale pridobljeno znanje.

Sprejeti je bil predlog, da se tudi letos v daljšem tečaju strokovno izpopolnijo učitelji, ki

bodo učile gospodinjstvo in kuhanje. Vse kaže, da je tu še precej težav, katere je treba rešiti. Manjkajo kuhinje, posoda in druga oprema. Tečaj bo organizirala Splošna kmetijska šola v Turnišču pri Ptuj v mesecu juniju po končanem pouku.

Kmetijski strokovnjaki pa si bodo na posebnih tečajih pridobili pedagoško izobrazbo, kar bo v neki meri dvignilo vrednost strokovnih predavanj.

Letos obiskuje šole v okraju 610 mladincev in mladink. Ti bodo konec marca končali I. letnik. To je lepo število, vendar je še vedno dosti takih, ki stojijo ob stran. Obisk bo znatno narasel, kakor hitro bo uzakonjena šolska obveznost in povečana po-

moč zadrug in političnih organizacij ter ljudske oblasti v občinah.

Modernega in hitrega razvoja kmetijstva brez izpopolnjevanja strokovnega znanja ni in ne more biti. Kmetijsko-gospodarske šole nudijo to znanje mlajši generaciji, ki bo delala v kmetijstvu. Dobro pripravljene zimske tečaje, ki naj bodo redno vsako zimo v zimskem številu, naj pomagajo kmetom, da bodo spoznali nova sredstva in načine za dvig kmetijske proizvodnje.

Ce, gledamo tako, vidimo, da nam dela na področju kmetijske strokovne vzgoje ne bo nikdar zmanjkalo. Taka je naša perspektiva in velika ter odgovorna naloga.

Prisna in umetna, ali samo prisna vina?

Pred nedavnim je razpravljal Gospodarski odbor Zvezne Skupščine FLRJ o načrtu zakona o vinu, ki temelji na principu, da bi morali prepovedati proizvodnjo, nakupovanje in prodajo umetnih vin. Ker v tej diskusiji ni bilo enotnosti, je bil načrt vrnjen v ponovni študij.

Pravijo, da za tako prepoved ni zdravstvenih pa tudi ne komercialnih razlogov zlasti ne v naši dobri visokega napredka industrije in tehnologije, ko je zagotovljena taka proizvodnja umetnih vin, glede katerih ne morejo niti strokovnjaki trditi, da so, ali da niso umetna.

Pri tem nastaja vprašanje, kaj bolj vpliva na povpraševanje po vinu: ali aroma in druge značilnosti ali cena? Nedvomno so danes cene nepristnih vin nižje od pristnih, zato je po njihovem tudi od trga odvisna bodočnost nepristnih vin.

Pravilno bi bilo onemogočiti goljufije, ki nastajajo na ta način, da se ponekod umetna vina prodajajo z etiketami pristnih, naravnih, kvalitetnih vin, enako pa tudi onemogočiti proizvodnjo umetnih vin zlasti tistim podjetjem, ki nimajo za to pravice niti pogojev. To pravico bi lahko imela le podjetja, ki imajo potrebne strokovne in ostale kvalifikacije. Zakonito bi se dalo urediti, da bi bila nepristna vina temu primerno označena.

Ugotovljeno je, da je v zadnjem času proizvodnja umetnih vin vedno močnejša in da nastaja z njo nelojalna konkurenca naravnim vinom. Umetna vina so

cenejša glede na stopnjo sladkorja (25—30 din liter), medtem ko je bila cena priradnih vin glede na sladkorno stopnjo 30 do 45 pa tudi do 60 din liter.

Pred vojno ni bilo tega problema, ker je bilo takrat umetno vino skoraj za 50 % dražje. Pojav umetnih vin jemlje vinogradnikom veselje, da bi izboljševali proizvodnjo naravnih vin. Če bi bila neomejena proizvodnja umetnih vin, bi naše vinogradništvo in nasprotju z današnjo zakonodajo utrpelo nepopravljivo škodo. Ne bi mogli govoriti, da se borimo za napredek v vinogradništvu in za dvig vinogradniškega hektarskega donosa.

V povojnih letih se je povečala površina z zasajenimi hibridnimi trtami od 17 na 44.000 ha, kar je pospešilo možnost prodaje hibridnih vin, katerih pridelovanje ni tako težko in precizno in ne zahteva stroškov kot sortno vinogradništvo daje pa tudi večje donose.

Iz podatkov o naši proizvodnji in porabi vin se vidi, da je na našem tržišču dovolj naravnih, sortnih vin in da niti malo ne bi pogrešali umetnih vin, če bi izginila s trga. Povprečna proizvodnja 4,5 milijonov hl nam poleg izvoza, ki je okrog 100.000 hl, omogoča uporabo okrog 20 litrov vina letno na prebivalca, pri čemer ga še nekaj ostaja. Če bi tudi v bodoče dopustili sedanji razvoj umetnih vin, bi prišlo v nekaj letih do »hiperprodukcije« vina na škodo vinogradnikov, pridelovalcev kvalitetnih in sortnih vin, kar bi jih utegnilo spraviti v nezaviden položaj.

Potrebno je razmisлити tudi o tem, kaj bi bilo ob nemotni proizvodnji umetnih vin s kraji naše domovine, kjer je vinogradništvo edina donosna panoga go-

hektar obdelovalne površine odpade na okrajnem področju povprečno 0,65 glave žvine s povprečno mlečnostjo 1200 litrov.

Pri kontroliranih živalih se je mlečnost v zadnjem času precej dvignila, najvišje vsekakor pri žvini članov KZ Središče, kjer znaša povprečno 2542 litrov. Dvig povprečne mlečnosti za nekaj sto litrov, bi pomenil porast dohodkov iz živinoreje za nekaj sto milijonov dinarjev, zato je dvig živinoreje najvažnejše vprašanje našega kmetijstva.

V letošnjem letu se bo začelo organizirano delo v perutinarstvu, ki lahko donaja zavidne dohodke, seveda pa je potrebna tudi v tem pogledu smotrna selekcijska in čistopasemska prizadevanost.

V razpravi so bili obravnavani številni problemi našega kmetijstva, predvsem pa nedostaki in pomanjkljivosti starejših strokovnih ter nezainteresiranosti, kakor tudi brezperspektivnosti, ki je zlasti opazna med kmečkimi proizvajalci.

Nekateri člani odbora so zagovarjali uzakonitev obveznega kmečko-nadlivalnega šolanja, ker je kmečko delo strokovno delo, za tako delo pa je brezpozolno potrebna določena izobrazba.

Največja pozornost v poročilu je bila izkazana živinoreji. Na

Kolektiv „Pletarne“ in njegovo sindikalno delo

Kot drugi je tudi kolektiv ptujske „Pletarne“, ki spada med največja obrtniška podjetja v okraju, pred kratkim polagal obračun svojega sindikalnega dela.

Sindikalna podružnica „Pletarne“ sodi med najstarejše v okraju in je ob tej priložnosti slavila svojo desetletnico.

Po poročilu predsednika podružnice tov. Cetla, ki ga je podal pred skoraj celotnim kolektivom, je bilo sindikalno delo v preteklem obdobju zelo uspešno. V podjetju že od vsega začetka ni nobenega delavca ali uslužbenca, ki bi ne bil član sindikalne organizacije. Sodelovanje sindikata pri samoupravljanju podjetja, pri prosvetnih in strokovnih vzgoji kolektiva je bilo doslej zelo uspešno, posebej pa je tre-

ba poudariti, da so prevzeli vodstvo v sindikalni organizaciji predvsem mladinci in mladinke, ki že popolnoma samostojno in zavestno izvršujejo poverjene naloge.

Poročila funkcionarjev, ki so bila silno skrbno pripravljena, pa tudi debata, ki je obravnavala delo odbora je dokazala, da je uspelo vzgojiti vrsto mladincev in mladink za prevzem odgovornih in važnih nalog v javnem življenju. Razpravljalo pa se je tudi o nadaljnjem prosvetnem delu. Ob tej priložnosti se je poročila izvršna ideja — nekaj novega za Ptuj — da bi Ljudska univerza ptujske „Svobode“ uvedla aktualna predavanja po kolektivih preko mikrofona v delovnem času, na primer v popoldanskih urah. Ta predavanja bi naj ne bila daljša od 30 minut in bi se naj nadaljevala, člani kolektiva pa bi si nejasne probleme zabeležili in ob ponovnem predavanju dobivali konkretne odgovore.

Knjižnica sindikalne podružnice „Pletarne“ je vedno zelo dobro obiskana. Tudi posebna fonoteka se stalno izpopolnjuje, da tem lažje služijo samo zabavi kolektiva temveč tudi glasbeni vzgoji.

Po uspešno končanem občnem zboru je sledil družabni večer, ki je pokazal da se z njim kolektiv „Pletarne“ tudi brez pjančevanja dobro zabavlja.

Praznovanje 8. marca na Bregu

Organizacija SZDL terena Breg — Ptuj pripravlja za nedeljo 6. marca t. l. ob 14. uri popoldne akademijo za Mednarodni praznik progresivnih žena — 8. marec in skromno zakusko za žene tega terena.

Akademija bo popoldne ob 14. uri v osnovni šoli na Bregu, zakuska pa po akademiji v gostinskih prostorih gostilne na Zadrugnem trgu. Na akademiji bodo nastopili pionirji, mladine in žene z deklamacijami, recitacijami in petjem. O pomenu Mednarodnega praznika žena — 8. marca bo govorila odbornica SZDL tov. Milica Rudolfova.

Ta oblika praznovanja Mednarodnega praznika žena je na tem terenu med ženami že tradicionalna in je tudi letos med članstvom SZDL za njo veliko zanimanje.

Na grobovih 100 borcev v Stranica je tudi venec ptujskih borcev

Mestna organizacija ZB NOV, Ptuj je poslala na občinski praznik v Konjicah, ki je bil 12. febr. t. l. tričlansko zastopstvo s krasnim vencem in sicer vodvo tov. Marijo Frankovičev, tov. Miška Vidoviča in tov. Milana Ostermana, čigar oče je bil eden izmed 100 talcev iz celjskih zaporov, ki so jih okupatorski zločinci pred 10 leti v Stranica obestili po občestnem sadnem drevju.

12. februar, ki je eden najtežjih dni v zgodovini slovenskega naroda, je ljudski odbor mestne občine Slov. Konjice na predlog članstva ZB NOV razglasil za občinski praznik, ki so ga letos tudi praznovali. Proslavljanje je začelo že v petek, V soboto 12. februarja t. l. je bila po slavnostni seji LOMO Slov. Konjice ob 11. uri na gro-

bovih na Stranica (Frankolovo) komemorativna svečanost, ki so se jo udeležili tudi ptujski zastopniki in so položili na grob 100 zverinskih pokončanih rodoljubov krasen venc. Komemorativna svečanost je bila za vse navzoče nad vse ganljiva, saj jim je bil nazorno opisan nepopisen zločin okupatorjev na Stranica, ki je zahteval življenje 100 zavednih Slovencev. Ta svečanost je bila neizbrisna zakletva naših delovnih ljudi, da ne bodo nikdar dopustili, da bi sovražnik gazil po naši zemlji in uničeval življenja njenih sinov.

Ptujski zastopniki so bili tudi gostje na slavnostnem kosilu, ki je bilo popoldne za svoje padlih borcev in zastopnike iz drugih krajev.

Predavanje o Titovem potovanju v Indijo in Burmo

V torek, 1. marca t. l., ob 15.30 bo v Titovem domu v Ptuj razlagal svoje vtise s Titovega potovanja v Indijo in Burmo in prikazal slike posebni dopisnik „Slovenskega poročevalca“ tov. Aljoša Furlan, ki je spremljal predsednika Republike in člana jugoslovanske delegacije med tem potovanjem (15.000 km).

Predavanje je določeno za to uro glede na poznejše redne kino predstave in bo tudi točno prišlo glede na odmerjen čas. Zato je zaželjeno, da pridejo poslušalci pravočasno, da zamudniki ne bi motili kot navadno.

Posmrtni ostanki heroja Lacka bodo preneseni v grobnico

V severozahodnem delu ptujskega pokopališča preiskujejo zemljišče, v katerem ležijo posmrtni ostanki heroja Jožeta Lacka in drugih žrtve, ki so jih fašistične zverji pobile v svoji mučnini v Lackovi ulici in so jih zmrcvarjene zmetali v jamo in nanje nametali kamenje, blato in smeti.

Posmrtni ostanki heroja Jožeta Lacka in ostalih žrtve fašističnega nasilja, ki so bile pokopane v isti jami, bodo preneseni v skupno grobnico, ki bo napravljena ob glavni poti, kjer sedaj ležijo posmrtni ostanki pok. Znidarika Janika.

Občni zbor sindikata uslužbencev državnih ustanov

Občni zbor SUDUS pri Okrajnem ljudskem odboru Ptuj je bil v ponedeljek, 21. februarja t. l. številčno močna sindikalna podružnica, ki šteje 279 članov — uslužbencev raznih tajništav, uradov, sodišča, Veterinarske bojnišnice in Mestne občine — je podala ob tej priložnosti obračun svojega dela v preteklem letu.

Pred cca. 180 člani sindikata je po izvolitvi delovnega predsedstva, ki mu je predsedoval tov. Ivo Rau, podal obširen pregled sindikalne organizacije v splošnem predsednik tov. Franc Bauman, nakar sta sodelili izvršni poročilci tajnika Ivana Kvrpa in blagajnika Martje Novinšek.

Delo sindikalne podružnice OLO je bilo v minulem letu dobro in uspešno. Izvršni odbor je med letom organiziral politično-ideološko predavanja, skrbel je za udeležbo na prireditvah in proslavah v okraju in izven okraja agitiral je naročnice naprednih revij in listov ter pridobil člane za »Prešernovo knjižnico«. V okviru sindikalne

podružnice je odbor organiziral tudi izlet na Pohorje, članom je omogočil s posebnim prevozom tudi obisk gledaliških predstav v Mariboru, dočim je po pripravi in treningih na domačih igriščih omogočil nastop 31 članom sindikata na tiskovnem tekmovanju v Celju. Člani so tekmovali v sedmih disciplinah in so posamezniki v nekaterih panogah dosegli 1. mesto, med njimi Milan Osterman, uslužbenec Zavoda za socialno zavarovanje, ki je dosegel v teku na 100 m. v skoku v višino in daljino najboljši rezultate izmed vseh nastopajočih.

Člani sindikata so med letom prispevali tudi denarne zneske. Tako so ob elementarni katastrofi, ki je zadela Celje, zbrali prostovoljni prispevek 86.988 dinarjev, ki je bil nakazan poplavljenecem. Prav tako so se člani izkazali tudi v ostalih akcijah, ko so prispevali precejšnje zneske kot za otroško kolo-

nijo, za venec ob Dnevu mrtvih itd.

Da bo imela podružnica oziroma člani svoj kotiček, je Izvršni odbor pristopil k ureditvi prostora — bodočega kluba — v zgradbi Zavoda za socialno zavarovanje. Toda o tem več ob njegovi otvoritvi.

Ob volitvi novega odbora so bili izmed predlaganih izvoljeni v Izvršni odbor tudi dosedanjí člani. Z ozirom na to, da že nekaj let opravljajo svojo dolžnost v odboru SP v redu, bodo svoje delo v letošnjem letu še izboljšali, kar bo predvsem koristilo uslužbencem in skupnosti.

M. N.

IZ PTUJA

Razmišljanja o tem, kako bi izboljšali učne in vzgojne uspehe na šoli, so nas dovedla do sklepa, da bomo v drugem polletju uvedli nov način povezave s starši.

Vsako zadnjo nedeljo v mesecu bo v šoli posvetovalni roditeljski sestanek brez posebne ga predavanja. Učiteljica razredničarica bo v šoli od 8. do 10. ure in starši se bodo z njo v tem času lahko pomenili, kakor je otrok v preteklem mesecu uspeval in dobil bodo nasvete za prihodnji mesec. Starši, ki se bodo teh posvetov redno udeleževali, bodo prav gotovo mnogo pripomogli k izboljšanju uspehov.

Prvi takšen sestanek bo 27. februarja od 8. do 10. ure.

Upraviteljstvo osnovne šole v Ptuj

Zaključek kmetijske gošpodarske šole na Zavrcu

Pred dnevi je zaključilo pouk vodstvo kmetijsko-gospodarske šole za šolsko leto 1954/55 zaradi krajevnih prilik. Ob milni zimi so ljudje rigolali in kopali vinograde ter si s tem olajšali delo za spomlad. Povrh tega je obiskovalo šolo največ deklet in fantov, ki so zaposleni na državnem posestvu Zavre in so morali dnevno hoditi na delo. Obiskovalci šole so želeli, da bi čimprej končali pouk, da ne bi več izgubljali delovnega časa, saj so morali zaradi pouka večkrat zapuščati delo, da so prišli pravočasno v šolo. Pomanjkanje šolskega prostora je tudi na svoj način vplivalo na

potek tečaja. V učilnici 4. razreda je bil dopoldne in popoldne redni pouk, ki ga je bilo treba včasih skrajšati, da je bil pripravljen za sledeče učenje, kar je kvarno vplivalo na učenje in na učno snov, ki je zastajala.

Ta dva vzroka sta največ vplivala na rešitev o zaključku šole. Pouk je moral zaradi tega biti tedensko 3-, 4- do 5-krat, da je bila predelana vsa učna snov. Potrebno je bilo izkoristiti vse proste dneve ostalega pouka in semestralne počitnice.

Ves čas pouka je vladala delovna disciplina učencev in tudi predavateljev.

Uprava šole je podarila za novoletno darilo vsem učencem strokovne knjige iz kletarstva. Mnogi učenci so si tudi poskrbeli knjigo o krmljenju živine zaradi nadaljnjega izpopolnjevanja doma. Pri predavanjih so se predavatelji posluževali najboljših pripomočkov, da je učencem čimveč ostalo v glavi.

Ob zaključku šole je bilo 8 učencev nagrajenih s knjižnimi nagradami, in sicer tisti, ki so pokazali pri pouku največ zanimanja in najboljši uspeh. Od 41 vpisanih je 34 učencev redno obiskovalo šolo. Temu primerno je bilo njihovo zadovoljstvo ob koncu šole, saj jih je ta obogatila za izdatno znanje, nasvete in izkušnje, ki jih bodo vsak dan potrebovali.

Kmalu bo občni zbor KZ Zavre

Prve dni marca t. l. bo občni zbor članov KZ Zavre s obratovanjem in kratko lanskaga dela ter z novimi predlogi in sklepi za bodoče delo KZ Zavre. Pri tem letnem obračunu bi se morali člani o vsem pomeniti, kar se nanaša na skupne interese, o agitaciji in neagilnih odbornikih, o dobrih in slabih članih, o dobrih in zlogabih, o uslužbenih o dobaviteljih dolžnikih in upnikih, saj si ni mogoče misliti dobrega zadrugnega gospodarstva brez temeljite analize sedanjega stanja, premoženja in vodstva KZ Kaj bo v bodoče delal kmetijski, sadjarski, vinogradniški odsek? Kaj bo s plemenskim biki in merjasi, kaj bo v bodoče z zadrugo trgovino? Prav bi bilo, da bi se člani že prej pomenili o čem bodo razpravljali na zboru, kaj bodo predlagali in za katere predloge glasovali. Skoda bi bilo, da bi prihodnje poslovno leto poslovanje KZ trpelo nepravilnosti, ki niso v korist zadrugi niti njemu članstvu.

Ni dvoma, da se zadrugniki iz Haloz dobro zavedajo, kako dragocen je za zadrugo dober upravniki in nadzorni odbor, dober poslovodja, knjigovodja in ostali uslužbenci, zato bodo na zboru tudi poskrbeli, da bo KZ Zavre iz vrst svojega članstva in zmed najboljših uslužbencev izbirala za se najboljše.

Prešernova proslava v Makolah

IZUD je priredilo preteklo nedeljo uspešno proslavo ob obletnici smrti našega največjega pesnika. V lastni dvorani, ki je bila zasedena do poslednjega kotička, je o življenju in delu dr. Franceta Prešerna predaval ravnatelj nižje gimnazije tov. Beno Brumen. Med predavanjem so recitali najlepše pesniške pesmi, pevski zbor nižje gimnazije in mladinci pa je dovršeno zapel nekaj njegovih uglasbenih del.

Ob priliki proslave je bila v dvorani tudi razstava slovenske knjige.

„PARTIZAN“ DT V MAKOLE

V nedeljo, 13. t. m. je naše društvo polgalo svoj letni obračun. Iz poročil društvenih opravnikov je bilo razvideti, da so redno telovadili pionirji, pionirke, moška in ženska deca s 93 pripadniki. Med letom so priredili telovadno akademijo in letni nastop ter tekme v smučanju. Društvo deluje v precej težkih pogojih, saj nima zimske telovadnice — zadrugni dom še ni dovršen — a tudi letno telovadišče je še zelo skromno urejeno.

V novi odbor so bili izvoljeni: predsednik Beno Brumen, načelnik Peter Kropec, načelnica Sonja Petkovšek, propagandnik Slava Gašparič, tajnik Marjeta Tušar, blagajnik Terezijsa Krašovec in gospodar Darko Šošter.

Občni zbor je naložil novi upravi, da se društvo v čim večjem številu udeležuje poira-

Nobeno stoletje se ne začne s sredo petkom ali soboto. Oktobar se začne vedno s istim dnevom kot januar, april z istim dnevom kot julij, december z istim dnevom kot september. Februar, marec in november se začne s istim dnevom. Za prestopna leta pa ta pravila ne veljajo.

Odrasel človek lahko použije jedi, ki so zelo vroče. Tako ima juha, ko pride na mizo, najmanj 70 stop. C, solčivje in krompir pa uživamo v temperaturi pod 60 stop. C. Mali otroci pa zavračajo jedi, ki imajo več kot 40 stop. C. Pri odraslih gre torej v neki meji za »utrjenost«.

Letošnje pustovanje

JE PRESEGLO VSA DOSEDANJA

Vsem, ki ste iz generacije v generacijo agitirali za pustovanje, za pustne običaje, kurente in maskare, za pustne zabave in veselice in ki ste pustovanje tudi podpirali na katerikoli način tudi po letošnjem pustovanju vse priznanje, da ste sejalni na plodna tla.

Že 14 dni pred pustom so se otroci po vaseh pripravljali na kurente, orače, ruse in druge maske, ki se pojavijo na deželi in v mestu. Povsod so se pojavili plakati o pustnih prireditvah, krapih, plesih itd. Pustna garderoba je zopet prišla na dan. V fantaziji mladosti in odraslih so nastajale zamisli, kako presenetiti gledalce s čimzanimi maskami, se približati temu ali onemu in se pošaliti, ne da bi kdo uganil, kdo je maskirani. Dvorne so dobile novo lice. Pustna dekoracija je najmikavnejša. Odbori, uprave gostlin in gostinčarji so se lotili dela, da bi ostalo po pustu nekaj v žepu...

V okolici Ptujja je tudi letos ostalo pri starem: kurenti, orači, maskirani jezdeci in posamezne posrečene in tudi primitivne maske. V Ptujju samem spada med pustne novosti to, da so bile vse ulice polne mladine in odraslih, ki so gledali pohod mask po mestu. Toliko ljudi še nikdar ni bilo na ulicah kot na pustni torek. Pustno veselje je res postalo vseljudsko. Povorko so razvili maskirani godci »Svobode« Ptuj, ki jim je na konju sledila »Črna smrt s koso« v spremstvu belih mošt jezdecev in ostale maske, kurenti in nazadnje duhovito maskirani otroci. Gledalcev je bilo veliko, razmeroma malo pa nastopajočih.

Pri Veliki Nedelji so bili »sodobnejši« z »letečimi krožniki«, ki so vzbudili izredno pozornost ljudstva. V Središču je bil odlično pripravljen otroški karneval, ki bi ga bilo vredno filmati in pokazati širši javnosti, kaj zmorejo Središčani za ta praznik. Dimnikarji, Sneguljica, mornarji in druge maske so bile deležne vsega priznanja.

V soboto, v nedeljo in torek zvečer je bilo v gostinskih prostorih pravo pustno rajanje. Godba, maske, ples in petje je

Potevno mladino in odrasle v manjši in večji prostori na praznovanje in vse je lepo končalo.

Iz leta v leto več pustovanja, več veselja in zabav kaže, da si je vsakdo prihranil pustovanje za najprimernejšo zimsko priliko za razvedrilo. Le škoda, če bi bilo vedno manj mask, ki so ob tej priložnosti najzanimivejše.

Dosedanje izkušnje bodo nedvomna v veliko korist za prihodnje leto, ko bo dodatno k dosedanjim še nekaj sodobnejših zamisli.

Letošnje pustovanje, maske, kurenti, orači, povorka, je bilo v Ptujju in okolici še bolj množično kot prejšnja leta, kar kaže, da se ob tem času rado razveseli mlado in staro.

Letošnja otroška maskarada v nedeljo, 20. t. m. je glede na veliko udeležbo presenetila. Društvo prijateljev mladine, Dvornica JLA je bila pretna in je skoraj polovica mask in spremljevalcev morala oditi izpred Doma JLA, Ker v dvorani ni bilo prostora. Okusno in smiselno pripravljene otroške maske so bile otrokom pa tudi odraslim v pravo veselje. Na prijetno godbo Hibernikovega malega orkestra se

Na otroški maskaradi v Domu JLA v Ptujju so se otroci smejali in navrteli ob zvokih vesele godbe

Na otroški maskaradi v Domu JLA v Ptujju so se otroci smejali in navrteli ob zvokih vesele godbe

KATICA BRACKO

(Nadaljevanje)

Od Ptujja do Makedonije

Skopje. Prispemo v pozni noči uri. Mesto se kopije v morju neonskih luči. Ulice so še vedno živahne, polne sprehajalcev. Kaže, da mesto šele počasi poakaže svojo pravo življenje. Živahnost in vrvež pričata, da smo v velikem mestu, ki šteje danes preko 155.000 prebivalcev. Težko si utrimamo pot skozi množico in hoteč ali ne, moramo ubrati drugo smer, da prispemo do cilja. Kmalu se dvigamo v 3., 4. in 5. nadstropje »Bristola« in »Skopja« težko sopihajoč s svojimi prtljagami zato pa nam je tem lepši razgled po bogati panorami tega živahnega mesta. Katerega vzpon se je šele pričel. Hladna sapica z obronkov Skopske Crne gore pa prinaša svež zrak da lahko tudi na tem toplem jugu prijetno zadihnemo. Ni moč spati! Radovednost nas vleče na ulice, na »korzo« kjer novo življenje tako kipeče in nevzdržno izpodirva preteklost, ki počasi tone v pozabo.

Kljub pozni uri nas sprejme delegacija Društva inženirjev in tehnikov katerih gost smo bili. Sestavimo našrt našega bivanja v Makedoniji, ki ga pričnemo že s prihodnjim dnem.

Lep sončni dan, nikjer oblačkal. Skrb: nas, kako bomo prenašali vročino ki se nam obeta. Toda kadar človek z zanima-

njem opazuje svet, pozabi na mnoge nevednosti, ki bi se jim sicer rad izognil. Inženir tov. Temovski, naš stalni spremljevalec po Makedoniji, sicer rekerent za vinarstvo pri kmetijskem ministru, dober poznavalec Slovenije in povrh še slovenski zet, kakor ga imenujejo tovarši Makedonci, nas vodi po svojih domovini, razkazuje napore, ki jih je vložil ta narod v izgradnjo svoje zemlje.

Prva postaja je ogled vinogradniškega posestva Butaj v neposredni bližini Skopja. Le nekaj kilometrov oddaljeno državno posestvo se dviga ob vzhodni obronkov Skopske Crne gore. 180 ha mladih vinogradniških nasadov — starih vsega 4 leta. Hodimo in hodimo skozi vinograde skrbno je vzorno obdelane. Položna lega daje možnost mehaniziranemu obdelavi do bra in mehka zemlja na ne utruja tudi priidnih rok. Prekrasno je pogled na to zeleno površino vinogradov, ki se kopijejo v toplih žarkih južnega sonca. Začuden gledajo naši ljudje in skoraj ne morejo verjeti, temno zelenim listom ki ne poznajo peronosporo. Zato pa je tudi pridelek razveseljen. Po kilogram in še več težki grozd obtežujejo mlado trto, ki obilno

daje. Toplo sonce pa vtisne temu dobremu sadu maksimalno količino sladkorja, saj vsebuje kilogram zrelega grozdja 35 do 40 dg sladkorja. Kako bogato bo žetev. Naši strokovnjaki ugotavljajo sortnost, podlago, način obdelave in so presenečeni. Mislim na Slovenijo. Čez nekaj let bo Makedonija glavni zvoznik in najmočnejši producent grozdja v naši državi. 2000 ha vinogradov te že obnovljenih odnošna na novo posajenih 1500 ha plodne zemlje pa je že pripravljeno, da sprejme nove nasade. To je obnova! Vsak hrib vsaka položnejša vzpetost je zrigolana in pripravljena za vinograde. Travnica ne zmorejo toliko materiala za posev. V tolažbo našim slovenskim vinogradnikom je dejstvo, da v vseh teh vinogradih za sedaj pridelujejo predelano namizno grozdje, ki ga izvažajo tudi v tujino. Vino, ki ga okušamo v skopskih restavracijah, je slabo kljub prvotni kvaleteti grozdja. To naše slovenske vinogradnike tolaži — »V grozdje m: pa vino, pa bo za vse dovolj zaslužka«.

Privatnih vinogradov ni videti. Vse obnove ima in vodi državni sektor, privatniki verjetno tudi nikoli niso posedovali vinogradov.

(Dalje prihodnjič)

Gostinska podjetja in meso nekontroliranega izvora

V preteklem letu se je dogajalo, da so nekatera gostinska podjetja kupovala pri privatnikih meso nekontroliranega izvora, ki ni bilo niti pregledano od veterinarja in dano v javno prehrano. V nekaj primerih so takšno meso celo predelali v klobase.

Trgovinska inšpekcija je zasledila nekaj takih primerov, ki opozarjajo, da je treba poostrižiti kontrolo v gostinskih obratih tudi v tej smeri. Tako nakupovanje je posebej obsodbe vredno, ker je vodenemu osebu gostinskih obratov dobro znano, da je tak nakup prepovedan ne samo zaradi neugotovljenega izvora glede lastništva, temveč tudi zaradi tega, ker se s tem izpostavlja zdravje širšega kroga prebivalstva. Znamo, da primeri težkih zastrupitev z mesom nekontroliranega izvora, ki nas opozarjajo na budnost v tem pogledu.

Še o prisrčnem sprejemu ptujskega okteta na Koroškem

Za vabilo Slovenske prosvetne zveze v Celovcu, da bi pevski oktet DPD "Svoboda" Ptuj obiskal Koroško in priredil 4 koncerte v Skofljah, Zeleni kapli, Zlati vasi in St. Janžu v Rožu, sta pokazala Odrajci ljudski odbor Ptuj in odbor DPD Svobode Ptuj vse razumevanje, za kar vsem skupaj priročna hvala.

Gostovanje Ptujčanov v okolici Celovca, gostoljubnost Koroških Slovencev udeležba na koncertih, obdaritev in družabnost po koncertih je pomenilo tudi tokrat prisrčen odraz vsega plemenitega, kar veže Koroške Slovence z brati in Jugoslovci in sosedami, ki želijo živeti v dobrih in prijeteljskih odnosih.

Koncerti v Skofljah, Zeleni kapli, Zlati vasi in St. Janžu bodo obhajevali ostali v lepem spominu Dvorane in tudi nabito polne navdušenih poslušalcev, od katerih so mnogi pršli na prireditev po 2 uri in več poč. Po končanem sporedu so se oddaljili Ptujčani s lastnim programom in zapeli nekaj nežnih koroških narodnih pesmi. Med poslušalci so bili že stari znanci, ptujskega obiska, kot n. pr. g. Pavel Kernjak, Korj Perč, Weiss, Hartman, Umek in drugi, ki so se radi spominjali gostovanja v našem mestu Ljubljani predvsem g. dr. Mirt Zwitter, ki je dvakrat pozdravil na koncertu pevce in obdaril ptujske goste s tov. Jožetom Gregorcem na čelu s lepimi darili v imenu Koroških Slovencev. Med tem so se našli znanci Ptujčanov iz Dachau kot n. pr. g. Hartman in borci iz partizanskih vrst.

Zaključek turneje je bil v St. Janžu v Rožu, kjer ni bilo konca in kraja navdušenega aplavdiranja. Marsikogar je ganilo do solz ob začetku in v tej prisrčni družbi, ki je tako lepo sprejela goste iz Ptuja in ki so bili tako hvaležni za našo pesem. Ob tej pri-

ložnosti je g. dr. Zwitter obdaroval vsakega našega pevca s po dvema knjigama izdanima na Koroškem "Koroška v borbi" in "R. Arh. Zibelka".

Naši pevci so si ogledali precejšen de Koroške saj so prevzeli več kot 300 km samo z avtobusom. Videl se je Celovec, Velikovec, neštete vasi, Vrbsko in Klopinski jezero, Svnsko planino, Kamniške planine in Karavanke, prelep Rož in Podjunska dolina. Spoznali so da biva onstran naših meja čvrsti slovenski rod, ki se dobro zaveda da smo si po srcu eno.

Zelo važna je bila naloga ki so jo opravili naši pevci iz Ptuja, saj pomeni njihov obisk in sprejem na Koroškem nadaljevanje in poglobljanje stikov z našimi rojaki severno in južno od Drave. Dokler bodo koroški bratje uživali našo podporo dokler bodo z nami v kulturnih stikih, bo živela

slovenska pesem in slovenska beseda in stikov ne bo motila niti omejevala državna meja.

Neradi so se ločili ptujski pevci od naših koroških rojakov, posebno od našega stalnega spremljevalca g. Janka Božiča in tajnika Prosvetne zveze.

Na poti nazaj v Ptuj so Ptujčani kljub utrujenosti pr. idili še koncert na Ravnah, kjer je čakal Ptujčane naš stari prijatelj dirigent tov. Herman Pred nastopom so se pevci oddolžili narodnemu heroju Tonetu Okrogarju. Nestlu z žalostjo, ko se je peljal mimo sprevod.

Tudi nastop na Ravnah je bil nadvse prijeten, saj je skrbel tov. Hartman skupno s predstavniki tovarne mesta in okraja za prelep večer.

Koroški bratje, še enkrat Vam vsem hvala za vso pozornost in v jeseni na veselo svidenje v Ptuj.

Slovo od komunista in borca Kamenšek Janeza

V torek 15. februarja, je bil na pokopališču v Stopercu pogreb komunista in člana ZB Janeza Kamenška.

Pokojni Janez Kamenšek je aktivno sodeloval v borbi proti okupatorju od leta 1944 in je tudi po osvoboditvi ostal zvest idejam socialistične stvarnosti. Postal je član KP in sprejel razne politične dožnosti, ki jih je vestno in častno izpolnjeval. Čeprav je bil posebno zadnja leta težko bolan in je moral marsikatero pot po naših hribih opravljati peš oprajoč se na dve palici. Tudi v gospodarskem in kulturnem pogledu je prav za Stopercer in okolice mnogo napravil, saj se imajo Stopercani prav njemu v največji meri zahvaliti da im danes svet elek-

trična luč in jim elektrika pomaga opravljati razna dela. Bil je namreč prvi človek, ki je dal pobudo za elektrifikacijo tukajšnje okolice in tudi, nesebično žrtvoval mnogo časa in truda za dosega namena, ki so si ga postavili občani.

Večina poštenih Stopercanov mu je za njegovo požrtvovalno in nesebično delo hvaležna, da tega ne bo nikoli pozabila. Tudi komunisti in člani ZB bodo ohranili svojega tovariša v trajnem spominu ter ga postavili za zgled sebi kakor tudi našim mlajšim generacijam.

Svečanega pogreba se je udeležilo skupno okrog 250 ljudi. Odrasli Stopercanov e bilo manj na pogrebu (razen jolskih otrok), pač pa so se v večjem številu udeležili pogreba predstavniki obeh delovnih kolektivov, komunistov in borcev iz Majšperka ter predstavniki komunistov in borcev iz Zetaj in Makol. Mnogi poštjeni Stopercani, ki so sicer imeli nameniti na pogreb so namreč zopet prišli tudi tistim redkim sovražnikom napredka in naše stvarnosti ki so agitarji za bojko civilnega pogreba, češ da je tak pogreb sramota, za našo okolico da je treba komuniste smrtno sovražiti itd. itd. Nekateri so kljub temu šli na pogreb, bili presenečeni, nad

Tržne cene

CENE NA PTUJSKEM ŽIVILSKEM TRGU

v sredo 23. februarja 1953 (za liter, kilogram ali kos)

Cebulček 100-150, čebula 35-40, česen 80-100, fižol 40-50, hren 100, krompir 14-15, cvetača 80, peteršilj 40-50, rdeča pesa 30, redkev 25, solata 80, špinata 100, zelje v glavah 30, zelena 50, korenček 40, ohrovt 30, kislja repa 25, kisljo zelje 50-60, motovilce 160, radič 100-150.

Koruzna 25, proso 30, koruzna moka 30, bela moka 100, enotna moka 40, koruzni zdrob 35-40, ajdova kaša 100-110, prosena kaša 50-80.

Surovo maslo 400, zaselca 250, mleko 20-24, smetana 120, sir 40-70.

Kokoši 250-500, piščanci 300-500, purani 700-1400.

Jabolka 45-55, Jajca 10.

Zlata poroka Krajnc Jožeta in Marije v Dolanah

V nedeljo, 20. t. m. sta obhajala Krajnc Jožef (1880) in Marija (1888) iz Dolan pri Cirkuhanah, oba čias in zdrava, 50-letnico poroke - zlato poroko, ki so se je udeležili njuni sinovi in hčerke (vseh skupaj 7) in vnuki ter lepo število ostalih sorodnikov.

Ob slovesnosti, ki je bila najprej v matični dvorani Občinskega ljudskega odbora Cirkuhanah, ob udeležbi vseh občinskih odborov ter svatov, je izročil predsednik občine Cirkuhan slevjencu Jožetu Kranjcu kot bivšemu ob-

Kranjc Jože in Marija iz Dolan na dan zlato poroke

Iz Stoperc

Igralska skupina LMS je preteklo nedeljo nastopila pred številno publiko z igrjo "Begunka". Zaradi premalega prostora so morali nastopiti popoldne in zvečer, da bi si predstavo lahko ogledali vsi zainteresirani. Za kulturnoprosvetno dvorano nam namreč še vedno služi šolska učilnica.

Igralcem in tov. Silvi Haložan kot režiserki iskrena hvala za njihov trud, ki so ga vložili, da bi gledalce čimbolj zadovoljili. Da so se igralci res trudili, dokazuje to da je večina igralcev prihajala na vaje s hribov, ki so tudi 4 km oddaljeni od šole.

Gledalci so bili z obema predstavama na splošno zadovoljni.

Pred nedavnim so se predstavniki množičnih organizacij v Stopercu odločili nadaljevati gradnjo zadružnega, kulturnega in gasilskega doma, ki je pred leti ostal samo pri betoniranih temeljih. V ta namen so izmed predstavnikov organizacij in KZ izvolili gradbeni odbor, ki bo skrbel za nadaljevanje gradnje. V letošnjem letu imajo namen pripraviti zidno opeko in gradbeni les, ki ga bodo lastniki gozdov deloma prostovoljno prispevali (sedaj imajo pisмено obljubo za ca 40 kub metrov). Dejansko nadaljevanje graditve se bo zaradi trenutnega pomanjkanja investicijskih sredstev nadaljevalo šele spomlad prihodnje leto.

V preteklem tednu so tudi v Stopercu zaključili s predavanji na tejaj RK za žensko mladino. Svečan zaključek tečajja in pregled pridobljenega znanja bo sredi meseca marca, ko se bodo mladinke pripravile na igro, s katero se hočejo predstaviti svojim staršem in ostalim prijateljem mladine ter predstavnikom ljudske oblasti, katere nameravajo povabiti.

V tem mesecu so bili tudi na naši šoli roditeljski sestanki, na katerih se je največ razpravljalo o šolskem uspehu in obisku. Ugotovili so, da so imeli najslabše uspehe v I. polletju učenci višjih razredov. To so predvsem otroci, ki jih doma prevze izobražbo za delovno silo in jim ne dajo priložnosti za domače učenje in izvrševanje nalog. Vzrok slabih uspehov je tudi v tem, da mnogih učencev zeredno prihajajo v šolo in zaradi pogostih izostankov tudi ko pridejo v šolo, pouku ne morejo slediti. Na žalost smo tudi to pot na sestankih morali ugotoviti, da med nami ni bilo star-

"Partizan" TVD Majšperk

Preteklo nedeljo je zborovalo tudi naše društvo, žal ob oreceji ptiči udeležbi članstva. Med letom so bolj redno telovadili samo pionirji, pionirke in tenška deca. Društvo je sicer v preteklem letu dobilo telovadne prostore v sindikalni dvorani, ni pa znalo dovoljno izkoristiti tega in povečati število oddelkov, kakor tudi pripadnikov.

Novo upravo tvorijo: predsednik Zvonko Predan, podpredsednik Alojz Jere, tajnik Vera Srebot, blagajnik Minka Ferjančič, gospodar Vlado Maršič, propagandni Bogomir Sipeč, načelnica Kristina Troj in zdravnik dr. Pen.

Občni zbor je sprejel delovni načrt in proračun ter sklenil poživeti delo društva in zlasti zati v svoje vrste več mladine in članstva.

Moderno

Kako je bilo na obisku pri Kovačičevih? Zelo lepo, ljudje so se zelo potrudili. On je stal ves čas v kuhinji pri štedilniku in kuhal.

Idealna soproga

Zena mi bere vsako željo z obraza. - To je pa zelo dobro. - Da, toda zahteva isto tudi od mene!

šev, katerim bi navzočnost najbolj koristila. To so namreč redki primeri, ki se za vzgojo svojih otrok sploh ne brigajo in za katere so nekateri čisto to pravici ugotovili, da se bolj brigajo za svojo živino kot za lastne otroke. Navzoč starši so na sestankih sprejeli sklep, da bodo v bodoče pomagali otrokom, predvsem pa, da jim bodo dali doma čas za učenje in za izvrševanje domačih nalog.

"John v zadregi"

Dramska sekcija ptujskega akademskega kluba je 11. t. m. uprizorila v Okrajnem gledališču v Ptuj komedijo v treh dejanjih "John v zadregi".

Ptujčane veže nekam tradicionalno prsrčen odnos z domačimi visokošolci. Zato so se tudi odzvali vabilu in so napolnili gledališče. Pred začetkom igre je visokošolec Koser pozdravil občinstvo in se zahvalil za obisk. Na kratko je seznanil poslušalce z delom ptujskega akademskega kluba in omenil, da dajo ptujski visokošolci svoj delež na kulturnoprosvetnem polju s predavanji, s prispevki za tisk in s prireditvami. Dohodki gredo za potrebe kluba in za podporo manj situiranim članom.

Takoj v začetku je treba povedati, da smo se komediji namerjali Ameriški pisec komedije Norman Krasna je namreč v to lahkonost povojno delo vili mnogo humorja, ustvaril je množico komičnih situacij in je tudi vnesel marsikatero pikro besedo na račun ameriškega reda.

Komedijo je režiral tov. Zlatko Sugman, študent igralske akademije, ki je našemu gledališkemu občinstvu že znal. Lahko rečemo, da je s posrečeno roko zasedel vloge in mu moramo k režiji - ob misli, da so nastopali sami amaterji razen

obeh Sugmanov, ki se pripravljata za gledališki poklic - samo čestitati. Sam je tudi igral glavno vlogo Johna Lawrencea. Bil je tako kot režiser kakor kot igralec osrednja oseba na odru in je z odlično igro vso komedijo tako rekoč nosil na svojih ramenih. Tudi ostali nastopajoči so vložili mnogo truda da Nives Pavšičeva je prav edo igrata vlogo senatoreve hčerke Mary Mc Kinley in Tehovne zaročenke Zdravko omarje je postavil z vloge Freda Taylorja Johnovega bojnega tovariša in prijatelja, zelo posrečeno komično figuro. Prav lepo je podal senatorsko osebo v vlogi Jamesa Mc Kinleya Mirko Toš Generala Harwooda Biddieja je smiselno igral Rajko Sugman. Tudi ostale vloge, ki so jih imeli Janez Lah (sluga Oskar Dugan), Ela Mencinova (senatoreva žena Mrs. Phyllis Mc Kinley), Slavko Potocnik (bilijeter It Victor O Leary) in Ivo Sorli kot George Beechwood, so mnogo prispevale k uspešnosti komedije. V grli je tudi sodelovala članica Okrajnega gledališča tov. Berta Ukmarjeva, ki je zensko z onega sveta, vlogo Lily Herbish, prav dobro podala.

Občinstvo je s ploskanjem nagradilo nastopajoče člane ptujskega akademskega kluba in jim s tem izreklo vse priznanje.

Gledališke predstave

Nedelja, 27. febr., ob 15. uri: Franc Sal. Finžgar: "NASA KRI". Igrakaz v štirih dejanjih. Sedmič. Sodeluje moški pevski zbor pod vodstvom Jožeta Gregorča.

Sreda, 2. marca, ob 20. uri: Franc Sal. Finžgar: "NASA KRI". Igrakaz v štirih dejanjih. Osmič. Zadržja večerna predstava.

Petek, 4. marca 1953, ob 20. uri: Zak Konfino: "V SOBOTI SE POROČIM". komedija v treh dejanjih (štirih slikah). PREMIERA. Režija in scena EMIL FRELIH k. g. Red premierski abonma in taven.

Nedelja, 6. marca, ob 15. uri: Franc Sal. Finžgar: "NASA KRI". Igrakaz v štirih de-

njih. Devetič. Sodeluje moški pevski zbor pod vodstvom Jožeta Gregorča.

Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni dan pred predstavo in na dan predstave od 15 do 17. ure, ob nedeljah od 9 do 11. ure ter eno uro pred predstavo. Rezerviranje vstopnic popoldne v gledališki pisarni, telefon šte. 71.

OBJAVA! Uprava Okrajnega gledališča Ptuj razpisuje 4 mesta biljeterjev. Interesenti naj vložijo prošnje oz. se osebno zglastjo pri upravi Okrajnega gledališča Ptuj, Slovenski trg št. 13, kjer bodo dobili vse nadaljne informacije.

Uprava Okraj. gledališča Ptuj

SODOBNI ROMAN NA KMETIH

IVAN POTRČ

8

Zenska je hodila okoli mene, postavila s prekritimi rokami na prsih, tarnala in govorila.

"Jezusna, Južek, kaj bi pri nas začeli, če bi tebe ne bilo pri hramu. Da se le malo moškega zasuje okoli hrama, pa je precel delo opravljeno; me ženske ne bi same nikamor prilezle. To je lahko Hed ca srečna, da ima tako pridnega otroka! tudi Franci je bil priden za delo. Jezusna, lahko bi se živeli."

Kalal sem drva in klet i pripravil voz za oranje ali nakladal pred hišo tratinco za svinje in ves čas čutil, kako hodijo Toplečkine oči za mano. Čeprav mi je dobro delo, da me kdo hvale, se le nisem mogel znebiti nekam sitnega vtisa da se me ogleduje; preveč je venomer postavala okoli mene. Lahko pa se mi je tako zadelo Topleček se je dvignil zvečer, po večerji, preden sem odšel, in me poprosil:

"Južek, pridji še, pridji! Saj ti bom poplašal nič ti ne bomo ostali dolžni, samo da bi bilo

delo opravljeno. Oh, da bi se že izkopal. Nalji si in pij! Zefca, ženske, kaj stojite in čakate? Naljte mu! Hana!"

Razjezil se je kar položilo ga je nazaj na vzglavje.

Nasmehnil sem se češ naj vidi, da sem pri volji a tudi zato, da bi se Toplek pomiril, za tem sem hitro izpil, čeprav me je minila volja do pijače, če sem gledal bolnika.

"Jezusna saj bo prišel," je govorila Toplečka za mene in se celo obrnila, da me je bolje videla. "Kaj bi me, ženske brez nje-ga, Jezusna!"

Stari v postelji je začel pihati, ko da bi se hotel izkašljati ali ko da bi hotel zadahati. Hana je vstala zmetala posodo v posodo in se obregnila.

"Bo že priše, kaj bi toliko jokali! Ali ne Južek?"

Butnila me je, ko je šla s posodo mimo in se zasmejala. Obnašala se je ko mlada razposajena gospodinja.

Tako sem po večerji hodil domov, včasih je bilo še precej v noč, in začel misliti na Tople-

kovo smrt. "Zacementiral se je mi je hodilo samo od sebe, po glavi. Enako samo od sebe, se je vzela od nekod tudi misel na Toplekovo kmetijo - da se nikdar ne bi Staroga bo vzelo, raje danes ko jutri, zacementiral se je, grunt pa bo ostal. Da, kaj bo z gruntom me je znenada nenmansko zaskrbelo. Kaj bodo storile ženske?"

Ustavil sem se pred potokom, si prižgal cigareto, stopil na brv, se sredi brvi prijel za ograjo, zaslišal sem vodo ki se spodaj pod nizkimi mostički nekam hitela, vzela cigareto iz ust in začel pljuvati v vodo.

Zmislil sem se na Tuniko, toda to misel sem, sam ne vem zakaj, naglo pregnal. Tunika je bila še cel otrok komajda je kontala s šolo. Ali se bo Toplečka znova omožila? Zenska se mi je zdela premlada, da bi predala grunt. A tudi komu naj bi ga predala? Hanli? Tudi Hanika, prvi otrok, je bila premlada za možitev, čeprav je bila kakšne 2 leti starejša od Tunke. Nanjo na Hano se nisem pravzaprav nikoli zmislil. Tudi zdaj sem pregnal teko misel. Nisem mogel misliti nanjo, ne bi se mi zdelo prav, če zavoljo Tunike ne Hana je bila tudi prevelika priateljica z našima dvema z Marico in z Olgo. Razvedelo bi se in sestri bi se smejala, od jutra do večera bi se režali in se bihteli. Skratka, vse skupaj je

bila na mlie viže zamotana klobka. Ali o nečem sem bil na trdnem, ko sem potem odtočil z brvi vodo v jarek in zakril, v mesec, ki se je potegnil nad mano proti hiši, da bo na oni strani jarka grunt in da ženske ne bodo mogle same, brez moškega.

Vrh klanca sem se ustavil in se ozrl po dolini, ki se je kopala v mesečni noči, lezel sem z očmi in mislilje od hrama do hrama in bil tiho zadovoljen, ko nisem pri nobenem naletel na fanta ali moškega, ki bi mogel priti na Toplekovino. Bila je vojska, bili so Nemci kar je bilo starejšega vse je šlo. Znova sem zakrilal. Naj se Starofala obrne v spanju! Takšno kljubnost se me je lotevala, kljubnost in razigrano fantovsko veselje.

Tako je bilo, ko je prišla žetev. Leto je bilo snžno in žgoče, dnevi so peli od vročine. Ali ženske so se gnale po njivah, da se je delal veter pod sro, ko da bi se šle, katera bo prej do zglavnika ali na vratniku. De lužine sta želi naprej naši dve, po fužini, ki jo je prinesla Toplečka, pa se je zagnala naprej kmetica sama.

"Južek, nabrusi!" so vpile druge za druge in me klicale. De južne sem še nekam utegnil odnašati snopce na spodnji ogon, kjer sta, stari Muršec in Tunika postavljala zastave, zdaj sem komaj dobajal z brušenjem.

Toplečka je tačas, ko sem brusil, zadržila snop in ga odvrkla, napravila novo povelje, se podprla in me čakala. Potem je dvakrat urezala in rekla:

"Šment, nabrusi! pač!"

"Nabrusi, da samo reže," me je pohvalila Muršecova kočarka.

"Kakor fant brusil, tako ljub," je znila Marica.

"Ne meni se no tak o Južekul. Kaj ve, fantič, kaj je ljubljene!"

To je znila Olga - znila je, se zasmejala in odhitela s srpom naprej po ogonu.

Zardel sem. Za mano je pohitela Tunika snopje, po dva in po dva snopa ter jih bolj vlačila ko odnašala na krajnik.

"Meni že reže, ko sam sotani," je rekla Toplečka.

Olga se je zavrnila in zavpila:

"Zdaj se vidi, kateri katero ljubli!"

Naglas se je zabihnila.

Ce ne bi bila ta Olga ženska in sestra, ne vem, kaj bi storil z njo. Naložil sem si snopov in se pognal proti krajniku z njimi, vseeno pa sem še vedno slisal Marico, kako je sestri med sekanjem slame in med smehom povedala:

"Kaj veš, če ga mi že nauči."

Mislila je na Toplečko. Naredil sem se, ko da nisem ničesar slisal.

To sta bili sestri.

Malo pred obedom je zaklicala

od hrama Hana. Poklicala je Toplečko.

"Kaj bi rada?" je vprašala kmetca in se jezna zavrnila.

"Oče kličejo," se je oglasilo izza drevja.

Videl sem, kako je ženska z jezo prevezala snop, ga z jezo postavila zagnala srp vanj, potem pa z malce težko hojo, a voljno odšla. Na vratniku se je ozrla in poklicala Tuniko. Prevezala si je ruto in zagledal sem razjarjen obraz, skoraj bolj črn ko rdeč.

Ne vem zakaj, a to vem, da se mi je zasmejala. Pomislil sem jo zavoljo letitnika, ki ga je imela doma in ki je bil njen mož; ta trenutek me je njena nesreča prizadela. Postavil sem se in se zagledal za obema, za Toplečko in za Tuniko, kako sta odhajali.

Čez čas sta se sestri znova smejala. Olga je kar zvjalo čez pas. Zatem sem slisal Muršeko, kako lina je prgovarjala.

"Eh, deklini sročica je, kaj pa drugoga ko sročica. Nkar se no tolko ko ne smeja, nič ne vesta, kaj še vaju čaka."

Stari Muršec je postavil nogo na snop pržgal pipo in začel po svoje lamentirati.

"Ej, Južek to ti je šebica, takšna babnica šebica ti rečem! Enega te že zrla! Varji se ji priti blizu da te ne doseže in ne useka... Nadaljevanje sledi.

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO.

27. FEBRUARJA 1955

6.00—8.00 Dobro jutro dragi poslušalci! (pester glasbeni sporej) — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 6.30—6.35 Pregled tiska 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame 7.30—7.35 Radijski koledar in prireditve dneva. 8.00 O športu in športnikih. 8.15 Domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro. 9.00 Otroška predstava — Mali Kadija (Radijska igrice) (po orientalski pravljici napisala Nada Pavlovič). 9.40 Operetne melodije. 10.00 Družinski pogovor. 10.10 Dopoldanski simfonični koncert. 11.00 Oddaja za Beneške Slovence. 11.20 Lahek opoldanski koncert. 12.00 Pogovor s poslušalci. 12.10 Slovenske narodne pesmi. 12.30 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame. 13.00 Pol ure za našo vas. 13.30 Železi ste — poslušajte! 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 15.15 Lahka glasba. 15.30 Po naš lepi deželi. — Dušan Kralj: Biki. 16.00 Zabavno nedeljsko popoldne. 17.30 Lahka glasba. 18.00 Radijska igra — Norman Corwin: Pismo sinu (prva izvedba). 18.20 Promenadni koncert. 19.00 Radijski dnevnik. 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave. 20.00 Kaj bo prihodnji teden na sporedu. 20.15 Večerni operni koncert. 21.00 Kulturna kronika. 21.15 V svetu ritmov in melodij — sodeluje Plesni orkester. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15—23.00 Nočni koncert sodobne simfonične glasbe. 22.15—23.00 UKV program: Plesna glasba. 23.00—24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m. (Prenos iz Zagreba).

SAH

Sahovsko društvo Ptuj je v moštvem tekmovanju zmaga- lo nad SS Aluminijem z rezultatom 7 in pol : pol točke. S to tekmo je končano tekmovanje v okraju ter si je SD Ptuj priborilo 14 in pol točk. SS Aluminij 8 točk in SS Železničar 2 in pol točke.

Kje je Ošpadova ulica v Ptuj?

Podjetje OZZ Ptuj za odkup poljskih pridelkov v prisilni likvidaciji: »Dragi upniki, reši vas lahko samo še pogrebni zavod!«

Drobne zanimivosti IZ VSEGA SVETA

DA BI »DVIGNIL PROMET«

»... se je pred kratkim direktor neke porodnišnice v mestu Ariga na Filipinih zanimal o vzrokih tako velikega števila obiskovalcev v porodnišnici, je v svoje največje začudenje zvedel, da se je v bližnjem mestu zvedelo, da so v njej prišli na svet osmerčki. Kmalu pa se je izkazalo, da je bila ta vest čisto izmišljena. Njen avtor je bil šofer avtobusa, ki obratuje med obema krajema in je hotel s to »novico« dvigniti promet.

»KONJSKI« TRAMVAJ V XX. STOLETIJU

Medtem ko spada »konjski« tramvaj na evropski celinji v XX. stoletju med spomine, to ni primer v severni Irski, kjer je tak tramvaj še v prometu. Moderniziral se je v zadnjem času samo v toliko, da nima več prvega, drugega in tretjega razreda kakor prej, temveč samo skupen »turistični« razred za vse potnike.

DRŽAVA S SEDEMNAJSTIMI PREBIVALCI

Sredi Bristolkega kanala leži pred angleško obalo otoček Lundy. Ta otok je samo štiri kilometre dolg in poldrug kilometra širok ter ima vsega samo 17 prebivalcev. Ima pa pravice suverena področja in je v preteklosti koval lasten denar in uporebljal lastne poštne znamke. Trenutno je vključen v britansko skupnost, v kateri uživa vse pravice neodvisne države.

KRICEČE ČEVLJE

so začeli prodajati plesalkam pred kratkim v Parizu. Ti čevlji imajo v svojem srednjem delu višjo posebno napravo, ki ob malo »trsem« dotika z nogo soplesalca »zajavka« kot tisti, ki mu nekdo stopi na nogo.

Dne 15. febr. 1955 je tovariš Rafael Kontestepih iz Brežic po praviljal avtomobil v Strojnih delavnicah v Ptuj. Vžgal se je be ncin v rezervoarju. Dobil je poškodbe na rokah in na glavi. Pri istem avtomobilu je dobil poškodbe na obeh rokah mehanik Janko Rogina iz Ptuja.

Dne 15. febr. 1955 se je tov. Zlatko Klemen iz Starj opekli na rok z vrelin mlekem.

Dne 17. febr. 1955 je padel zidar Ignac Mislovič iz Mezgo- vec in si zlomil nogo.

Dne 18. febr. 1955 je tovariš Anton Vrabl iz Rogoznice ne- ročno stopil in si pri tem zlo- mlil nogo.

Dne 19. febr. 1955 je padel pri delu tov. Konrad Zemljarič iz Markovec in si poškodoval rebra.

Dne 19. febr. 1955 je padel na cesti tov. Vinko Erhatič in si zlomil nogo

Izpred sodišča

Fric in Albert Pelko iz Sta-rega Gradca 62, občina Makole, sta bila v januarju t. l. obs-je- na na 4 in 3 mesece zapora, ker sta junija 1954 vsela jelovo drevo iz gozda Gozdnega gos- po- darstva pri Sv. Ani in povzro- čila 38.090 din škode. Plačati morata tudi stroške kazenskega postopka in povprečino.

Na javni razpravi 3. t. m. je bila Marija Cafuta iz Škol 33 zaradi pomanjkanja zadostnih in zanesljivih obremenitvenih dokazov oproščena obtožbe, da bi se 3. junija 1954 v podjetju »Slovenske gorice« Ptuj lažno predstavila kot natakarka za- družne gostilne Cirkovci in da bi bila ob tej priložnosti pod- pisala dobavnico za 194 litrov jabolčnika z lažnim imenom Marija Puh; podjetje »Sloven- ske gorice« pa je s svojim zahtevkom napoteno na redno civilno pravno pot.

Ne pozabite takoj nakazati za- ostale naročnine za „Ptujski tednik“

Dobra slika

— Slika, ki si jo je dala Ro- zika povečati, pa ji mora biti resnično zelo podobna.

— Po čem to sodiš?

— Ker je nikomur ne po- kaže.

VSako KOLICINO
škopane slame
kupi
PLETARNA V PTUJU

Oglasi in objave

FOTOAMATERJI

V nedeljo, 27. februarja ob 9. uri dopoldne, bo v dvorani Auto- moto društva Ptuj obč. zbor Fotokluba Ptuj z obravnavo dose- danjega dela, tečajev, uspehov in bodočega napredovanja ama- terstva v Ptuj in v okraju.

Vsi člani kluba vabljene, enako pa tudi fotoamaterji, ki želijo biti vključeni v Fotoklub Ptuj.

Dežurstvo trafik

Istega dne bo dežurna trafika v Murkovi ulici (Sretenovič).

ZAHVALA

Ob nenadomestljiv izgubi na- šega dragega moža in očeta

Janeza Kamenska

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo dolgujemo tov. Vinku Haložanu za svo njegovo pomoč in tople besede, ki jih je izrekel ob od- prtem grobu, kakor tudi pred- sedniku OO ZB tov. Belšaku in ostalim govornikom. Nadalje se zahvaljujemo občinskemu komi- tetu ZK v Lešju, delovnim kol- lektivom, sindikatu in godbi obeh tovarn v Majšperku, SZDL in gasilec iz Sloperce ter ko- munistom iz Lešja, Makol, Zetel in Ptujke gore, kakor tudi vsem ostalim, ki so počastili spomin svojega tovariša in so- borca ter mu poklonili vence.

Makole, 15. febr. 1955.
Zalutoca žena Francka ter otroci Rudolf, Jožica, Ivan, Drago, Da- rinka in Albert

Dežurstvo specerijskih trgovin
V soboto, 26. februarja 1955, popoldne bo dežurna specerijska trgovina »Jelen« — trgovskega podjetja »Izbira« v Lackovi ulici.

MALI OGLASI

NAJDI TELJA usnjene rokavice prosim, da jo odda v upravi lista.

PRODAM NJIVO ob glavni ce- sti Hajdina — Ravno polje. Pečnik Matilda, Aškerčeva Ptuj.

ZADRUŽNA HRANILNICA in POSOJILNICA z. z. n. j. Ptuj razpisuje službeno mesto: knjigovodje in dveh uslužben- cev za bančne posle. Pogoji: popolna srednja šola. Pred- nost imajo osebe z bančno prakso. Plača po uredbi. Po- nudbe poslati na gornji na- slov. Upravni odbor

RESNEGA KONJARJA, prostega vojašine ki bi imel vese- lje do športnih konj in dela v kobliarni zaposli Kobliarna Turnišče pri Ptuj. Javiti se pisмено ali osebno pri upravi na Turnišču dnevno od 8. do 9. ure

MOŠKO KOLO prodam po niz- ki ceni Grdina Albin. Masa- rykova 3, Ptuj.

MOTORSKO KOLO, 125 ccm, ugodno prodam ali zamenjam za gradbeni material. Vprašaj- te v upravi

GOSPODINSKO POMOČNICO sprejem. Hosyan Štefan, Ormož.

KMEČKO DEKLE, staro 14—15 let ki ima veselje do gospo- dinstva in dela v gorah, se takoj sprejme v službo k dru- žini brez otrok. Ponudbe na T. Z. Ormož. Skolibrva 13.

POSTENO POMOČNICO, ki bi z veseljem sodelovala pri upravljanju manjšega urejene- ga posestva v Dravogradu, iščem. — Ugodni pogoji. Na- stop takoj. Informacije dobite v Ptuj, Mlinska cesta 3.

PRODAM: razni gradbeni les in deske, trodelna okna in več novih vrat. — Vprašajte v Spuhlji št. 47.

ČESNJEVE DESKE IN OVSE- NO SLAMO prodam. — Vpra- šajte v upravi lista.

PREKLICUJEM neresnične be- sede, ki sem jih govorila o Milki Ličen iz Gorišnice. — Rodveln Alojzija, Gorišnica.

Vsaki dan ena...

»Hočemo komuno! Komuna ali smrt!«

Sanje ormoškega birokrata: »Tovariši, za novo upravno po- slopje bodoče komune potrebuj-emo samo 150 milijonov.«

Ilec Joža iz Ptuja je ustrellil divjega prašiča

»Se je čas! Hitro čez most, doktor Drava ne naraste!«

Iz zgodovine ptujskega okraja

KUGA V PTUJU IN OKOLICI

V teh stiskah se seveda du- hovščina pozivala ljudstvo, naj se pokori, moli, prireja proces-rije, hodj v cerkve in podobno, da bi se potolažila božja jeza. Zgredili so tudi cerkev na čast sv. Jožefa na severovzhodni strani mesta, kjer je sedaj po- kopališče. Cerkev so leta 1787 na ukaz cesarja Jožefa II. pro- dajali za 900 forintov in nato podrli.

Protj jeseni 1680 je kuga v Ptuj precej ponehala, morila pa je še vedno po Haložah, zlasti pa okrog Leskovca. Nasled- nje leto je spet izbruhnila v mestu in je na njej zbolelo 433 oseb. Od teh je umrlo 64 mož. 77 žensk in 68 otrok, skupaj 219 ljudi. Pozimi nato ni niti v me- stu niti v okolici nihče zbolel za kugo. (Značilno je, da je ku- ga pozimi običajno prenehala.) Toda že meseca februarja 1682 so se pojavili posamezni sum-

*) Z združevanjem ljudi, pa se je kuga še bolj širila.

ljivi smrtni primeri pri Zetelah v Haložah. Zato je ukazala vla- da v okolici strogo paziti na to, da ne pride nihče iz okuženih krajev v mesto. Meseca maja so umirali ljudje že na Bregu, v Pobrežju in pri Sv. Trojici. Kljub veliki nevarnosti, pa so še vedno hoteli imeti običajne sejme, prošenja in sedmine. Le s strogimi odredbami je zabra- nila vlada cerkveni obhod v Vidmu (15. junija). Tudi mino- ritom, ki so zahajali večkrat na svoja posestva v Haložah, je bilo prepovedano pod globo 1000 cekinov hoditi iz mesta. V maju se je kuga-morilka spet oglasila v mestu. Zbolel je mestni žu- pan Mihael Mat Sredi julija je morila na Mestnem vrhu.

Kljub grozi in umiranju so razgrajali po mestnih krčmah pijanec, hoteli se še enkrat na- višati vseh radosti sveta in uto- piti v vinu gorje, preden jih pokliče neizbežna smrt v nezna- no deželo. Zlasti radi so se zbirali v predmestnih krčmah. Oktobra sta zbolela za njo le

pri Ziegeldadlu in Kanižabirtu. Če so prišli pomoči sodni sluga, da bi jih razgnali, so se jim s silo uprli. Večkrat so morali posej vmes vojski z orožjem. Slednjič so oblasti gostilni za- prle, oba gostilničarja pa strogo kaznovali.

Ker ni bilo strežnikov in zdravil, so bili bolniki brez vsake pomoči. Po ulicah so le- žali po več dni kupi mrličev. Med žrtvami je bil tudi znani mesar Simon Jurančič Nesre- než je zamenjal pri kužnem zdravniku Mohru denar. Z dro- bižem pa je naklezel bojezen, ki ga je pobrala že naslednji dan. Razumljivo je, da je v ta- kih razmerah počivalo vse de- lo. Podobne razmere so bile na deželi. V Tomajni so našli za plotom nago žensko, umrlo za kugo. Trop psov je trgal truplo in raznašal posamezne ude. Bilzu Vidma so ogledale divje zveri mrliča na polju tako, da so pustile le nekaj ostankov. Meseca septembra pa je kuga v mestu nenadoma prenehala. Oktobra sta zbolela za njo le

neki deček v mestu in neki mladenič v grajskem stolpu. Nato je kuga popolnoma prene- hala, tako da so lahko šli me- štani v novembru na trgatve.

S silno ptujsko žalostjo v letih 1679—1682 je dosegla ku- ga na Slovenskem svoj višek. Grozote njenega divjanja so na- šle svoj odmev tudi pri sodob- nih, ki so v kronikah opiso- vali te dogodke. Tako je haj- dinski župnik Jurij Hauptma- nsk, sam priča teh žalostnih ča- sov, spisal v latinščini, ki jo je sijajno obvladal »Apologus car- minicus de horrenda contagione Petoviensis«. V pesniški obliki opisuje v tem delu vse gorje tedenjnih let. Pesem je v slo- venščino prevedel prof. Anton Sovre, bila pa je tudi osnova pisatelju Mešku za njegovo po- vest »Crna smrt«.

Bogato žetev je imela kuga v letih 1680—1682 na Dravskem polju. Iz mrtvaške knjige žu- pnije Sv. Lovrenca je razvidno, da je umrlo v vasi meseca ok- tobra 1680 nekaj Rozina Stibl. Truplo je takoj po smrti po- brnelo, zato so ga pokopali kar na domačem vrtu. V tej župni- ji je divjala kuga najboljši leta 1680, ko je umrlo 220 oseb. (Ptujski gora 112, Stogovci 34,

Dokleci 32, Slape 6, Bolečka vas 38, Sv. Janj v Haložah 3, Sp. in Zg. Pieterje 69, Zupčica vas in Mihovci 26). Nekateri mrličje so pokopali skrivaj na vrtovih, druge pa v skupni ja- mi zunaj vasi, kjer so pozneje postavili znamenja.

Številna kužna znamenja med Ptujem in Središčem pričajo, da je tudi na tem ozemlju ne- usmiljeno gospodarila kuga. Zlasti hudo je bilo v Moškancih, v Gorišnici, pri Veliki Ne- deži in v Ormožu, najhujše pa v Središču. Tu je pobrala črna smrt v letih 1681—1682 592 prebivalcev, tako da je trg skoraj popolnoma izumrl. Ko je zve- dela vlada o velikem umiranju, je poslala tja kužnega komisar- ja Ferdinanda Schlererja. Po- mazala pa sta mu domačina Andrej Fuksler in Jurij Ščav- ničar. Tudi župnik Andrej An- ton Golob je imel polne roke dela. Meseca septembra je ime- la že polovica hiš bele križe. Onkraj Trnave so zgradili la- zaret, kamor so spravljali bol- nike. Kužna jama za mrliča pa je bila v središčnem delu trga pri pili. Župan Stefan Simo- nerčič je nočel sam žrtve epi- demije. Mnogo dela sta imela tudi občinski svet Marko Trepec, ki je hodil v Ormož po zdravila

in zaslužil vsakokrat po 39 kraj- carjev, in pisar Miklavž Fuks, ki je zaslužil za svoja poročila skupaj deset forintov. Meseca maja 1682 je končno prenehala velika morija in pustila večino hiš praznih. Izumrlo so števil- ne družine, kakor Fric, Koplar, Vidic, Arneč, Strelec, Se- nica, K'islaček, Jurgec, Vinko, Coci, Glekač, Hitič in druge. V trgu so se naselili ljudje iz Medjimurja. Omembe vredno je, da v Jurinovi hiši, tik ka- pele, ni umrl nihče, čeprav sta bila dva možka celo pogreba in imela z okuženimi mnogo posla. Pila sta pre samo sirot- ko, malo jedla in tudi drugače živeła zelo skromno.

Se enkrat se je pojavila ku- ga v Ptuj in okolici, o ka- teri pa bi se delo povedati še dosti zanimivih stvari, n. pr. o sanitarnih odredbah v kužnih letih, o vplivu kuge na gospo- darstvo, o verskih in moralnih izgradih itd., kar pa bi bilo tre- ba posebej oparati.

Vlado Klemenčič